

METRO - Role a budoucí perspektivy politiky soudržnosti ve strategickém plánování metropolitních oblastí a měst

Brněnská metropolitní oblast

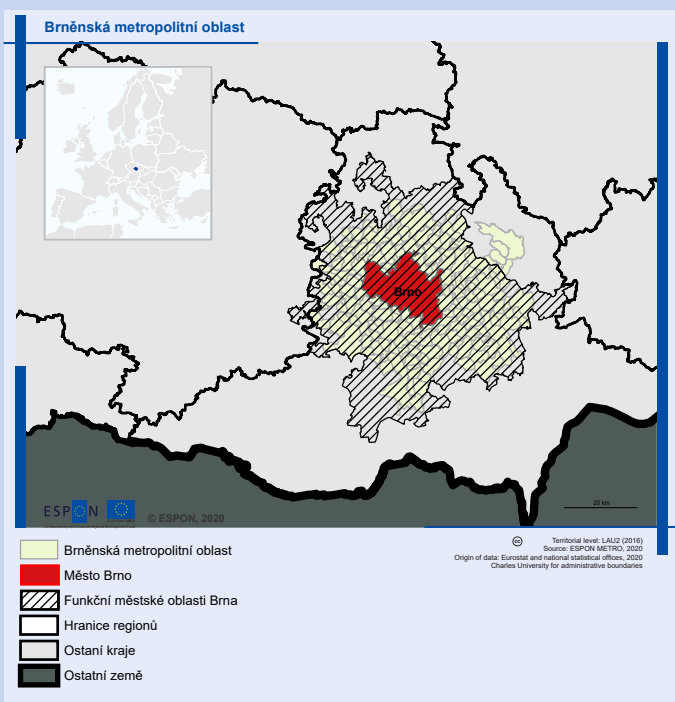
Institucionální rozměr metropolitní správy

Brněnská metropolitní oblast byla definována na území 184 obcí o rozloze 1 978 km². Obce v metropolitní oblasti jsou různorodé z hlediska počtu obyvatel, hospodářství a přírodního prostředí. Jádrem oblasti je město Brno, ve kterém žije 381 tis. z celkových 700 tis. obyvatel metropolitní oblasti.

Brněnská metropolitní oblast je v rámci České republiky poměrně novým územním celkem. Byla zřízena v roce 2013 pro účely implementace nástroje integrovaných územních investic (ITI), který je součástí politiky soudržnosti Evropské unie pro období 2014-2020. S malými změnami bude k tomuto účelu sloužit i v období 2021-2027, které nadále umožňuje využití integrovaných přístupů pro využívání veřejné podpory k posílení udržitelného rozvoje území. Česká republika v současné době využívá 13 metropolitních a městských regionů pro realizaci ITI. Z hlediska rozhodovacích pravomocí územní samosprávy nemají tyto nové územní celky ani právní postavení ani subjektivitu.

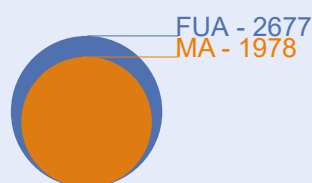
Každá z téměř dvou set obcí Brněnské metropolitní oblasti má vlastní volenou místní samosprávu. Brněnská metropolitní oblast je zároveň součástí Jihomoravského kraje reprezentovaného volenou krajskou samosprávou. Vzhledem k neexistenci právního postavení metropolitní oblasti, která by umožňovala územní samosprávu na této úrovni, je realizací ITI pověřeno statutární město Brno. Realizace ITI je řízena kanceláří manažera ITI a politicky usměrňována Řídicím výborem ITI složeným z klíčových aktérů metropolitní oblasti. Její cíle jsou definovány Integrovanou strategií rozvoje Brněnské metropolitní oblasti.

Brněnská metropolitní oblast, Česká republika

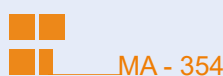

Územní data

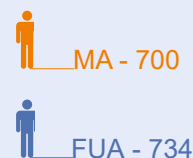
Rozloha (km²)

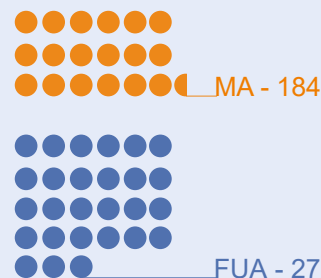
Hustota

Populace (x1000)

Počet obcí

MA: Metropolitan Area – Metropolitní oblast
FUA: funkční městská oblast (vymezení podle OECD)

Hlavní metropolitní výzvy

- Postavení metropolitních oblastí ve správě území se v České republice prozatím nemůže opírat o **právní status a rozhodovací pravomoci**. V rozhodování na národní úrovni zatím není význam metropolitních oblastí plně doceněn, přestože se jedná o jeden z klíčových aspektů územní dimenze veřejných politik. Metropolitní oblasti a městské regiony by přitom měly být vnímány jako důležité jednotky územního rozvoje státu a jako autonomní samostatné oblasti, které zajišťují hospodářský, sociální a kulturní rozvoj a podporují technologický a společenský pokrok prostřednictvím inovací.
- Účast v metropolitní správě, plánování a spolupráci je v současnosti primárně motivována dostupností finančních prostředků politiky soudržnosti EU, jež jsou poskytovány prostřednictvím nástroje ITI. V národních politikách **v současné době neexistují žádné další nástroje a mechanismy (kromě ITI), které by podporovaly a definovaly metropolitní spolupráci, plánování a správu**. Existuje riziko, že se politická podpora těchto územních celků může se změnou nástrojů politiky soudržnosti EU vytratit. Výzvou je zavést metropolitní správu, plánování a spolupráci jako běžnou praxi tak, aby nebyla závislá pouze na impulsech a finanční podpoře politiky soudržnosti EU.
- Dosud byla metropolitní správa a spolupráce řízena především politikou shora dolů. **Klíčovou výzvou je vytvořit institucionální rámec, který zajistí podmínky pro významnější a rovnocennější roli místních iniciativ**, a zároveň posílí roli metropolitní správy při řešení klíčových problémů a výzev v metropolitním území.

PQ1 Jak posílit roli metropolitních oblastí při rozvoji, řízení a implementaci politiky soudržnosti EU?

Vytvořit a zachovat metropolitní oblasti (a městské regiony nemetropolitních měst) jako klíčová území pro územní rozměr národních veřejných politik a veřejných politik EU. Posílit koordinaci metropolitní dimenze mezi národní regionální a urbánní politikou a územním plánováním.

Doporučení

PQ2 Jak zvýšit přidanou hodnotu politiky soudržnosti EU při plánování a implementaci metropolitních politik?

Rozvíjet mechanismus metropolitní spolupráce zahrnující široké spektrum lokálních aktérů tak, aby zajišťoval realizaci komplexní metropolitní agendy stavějící na místních, národních a unijních rozvojových cílech. Vyjednávat, definovat, schvalovat a financovat rozvojové cíle nad rámec jak ITI, tak pobídek plynoucích z politiky soudržnosti EU.

PQ3 Jak využít roli politiky soudržnosti EU při konsolidaci metropolitní správy a spolupráce?

Posílit metropolitní správu a spolupráci jako samostatnou, autonomní a nezávislou na politice soudržnosti EU. Vytvořit nový právní rámec pro metropolitní správu založený na aktivní participaci a odpovědnosti metropolitních aktérů. Posílit roli metropolitního vedení. Najít cesty k vytvoření společného metropolitního fondu pro podporu plnění metropolitních strategických priorit z vlastních prostředků spolu s podporou z národních zdrojů a fondů EU.